

Olje- og energidepartementet

Vår ref.: 025.11-125.2 KKD/OLU

Deres ref.: 10/01311-15

Dato: 21.02.11

Høringsuttalelse til utvalgsrapporter om kraftledningsaken i Hardanger.

Denne uttalelsen sendes i samarbeid mellom Bergen Turlag og Den Norske Turistforening.

Våre konklusjoner:

DNT mener Regjeringen nå må gjøre det som er mulig for å unngå permanent skade på landskap, friluftsliv, reiseliv og naturverdier i Hardanger. Utvalgsrapportene gir et godt grunnlag for Regjeringen til å:

- Utsette avgjørelsen slik at forsømte alternativer kan utredes
- Iverksette tiltak innen energieffektivisering, herunder forsert innføring av Smart grid og avanserte målesystemer (AMS) i Bergensregionen
- Igangsette arbeidet med sjøkabling, om det foretrekkes framfor alternative løsninger

Dette fordi rapportene peker på at:

- Det ikke haster med å bygge ny 420kV-linje, forsynings sikkerheten er tilfredsstillende de neste 10 årene under visse forutsetninger som lar seg realisere
- Oppgradering av eksisterende linjer og anlegg er mulig
- Sjøkabling er mulig, teknisk tilfredsstillende og mer miljøvennlig enn luftledninger
- Energieffektiviseringstiltak kan realiseres i Bergensregionen, og løse utfordringene sammen med forstrerking/oppgradering av eksisterende linjer.

Etter vårt syn bør OED nå legge Bevar Hardangers rapport og konklusjoner til grunn for videre arbeid i saken. Utvalgsrapportene bekrefter deler av innholdet i Bevar Hardangers rapport, selv om utvalgene i hovedsak hadde andre mandater.

Generelt

Vi ser positivt på at det nå er fremlagt fire rapporter, selv om mandatene etter vårt syn var for smale. Tekniske, økonomiske og miljømessige forhold rundt sjøkabling er så vidt vi kan se godt dekket, noe som også var mandatets hovedinnhold.

På flere områder viser rapportene tydelig at det har vært behov for uavhengige vurderinger, som alternativ til Statnetts tidligere saksframstilling. Gjennom prosessen har vi vært kritiske til Statnetts manglende innsats når det gjelder å vurdere alternativer til luftlinjer fra Sima til Samnanger. Vi ser nå at utvalgene gir oss mye støtte når det gjelder de synspunkter vi har framført.

I mandatene lå det enkelte muligheter for å få belyst andre og viktige forhold i saken, enn det som strengt tatt har med sjøkabel å gjøre. Vi tenker spesielt på alternative løsninger til Sima-Samnanger, en grundigere analyse av kraftsituasjonen i regionen og hvilke muligheter det ligger i ulike typer tiltak for å avhjelpe problemene med energi/effekt-situasjonen. På disse punktene mener vi utvalgene arbeid har vært nyttig.

Bevar Hardangers rapport

I samråd med DNT la Bevar Hardanger frem sin alternative utredning 28. januar: "Innovasjon, miljø og nettutvikling: Den 5. rapporten".

Hovedkonklusjoner i rapporten er:

- Kraftlinjen Sima-Samnanger er med Statnetts egne forutsetninger et samfunnsøkonomisk ulønnsomt prosjekt.
- Konesjonsbehandlingen oppfyller ikke forvaltningens egne krav til utredning
- Alternative tiltak på forbrukssiden er ikke vurdert i konsesjonsbehandlingen verken av NVE eller OED
- Kraftlinjen svekker lønnsomheten av en rekke alternative tiltak på forbrukssiden som vil bedre leveringssikkerheten og redusere energiforbruket.

Kostnadsfordeling

Et viktig tema er hvordan vi skal se på kostnader og kostnadsfordeling når det gjelder å ta hensyn til landskap og naturmangfold, enten ved sjøkabling eller andre alternativer som har ekstrakostnader sammenlignet med den konsesjonsgitte løsningen. Utvalget som har sett på dette har etter vårt syn vært uheldige med valg av metode for å synliggjøre. Regnestykket går ut på at ekstrakostnaden ved kabling fordeles på alle husstander i henholdsvis hele landet eller i Hordaland.

Det er ikke forklart hvorfor dette regneeksemplet er valgt, framfor andre. I eksemplet har altså bare husholdninger blitt regnet med, til tross for at disse står for bare 1/3 av el.forbruket i Norge.

Vi vil påpeke at det er myndighetenes oppgave å sørge for at byrdene blir fordelt rimelig og likt både geografisk og i tid, og mellom alle brukere av strøm: Petroleumssektoren og industrien forøvrig, tjenesteyting/bygg/anlegg, fiske/jordbruk, transport og husholdninger.

Energieffektivisering

Energieffektivisering i regionen, og hvordan dette kan bidra til å overflødiggjøre en snarlig utbygging av Sima-Samnanger, er til en viss grad analysert. Det trekkes noen konklusjoner som vi mener må vektlegges nå, og som angir en retning for videre arbeid. Det anbefales blant annet at man vurderer å framskynde etableringen av AMS i Bergensregionen.

Et viktig punkt i utredningene handler om forsyningssikkerheten i regionen, og hvilket tidsperspektiv som skal gjelde videre. Konklusjonene om at vi har bedre tid på oss enn

tidligere antatt, er spesielt interessante og må få betydning i Regjeringens saksbehandling videre. OEDs politiske avveininger har hatt som en forutsetning at det haster med å få på plass en forbindelse fra Sima til Samnanger. Nå når dette langt på vei er avvist i utvalgsarbeidet, med noen forutsetninger, forventer vi at OED tar seg tid til å finne løsninger som ivaretar miljøhensynene på en god måte.

Sammendrag:

- Hardanger er viktig for vår felles naturarv
- Det finnes fullgode alternativer til luftlinjer, som vi har tid til å realisere.
- Energieffektiviseringstiltak i regionen må forseres, herunder AMS, og vil gi mulighet til å løse utfordringene sammen med forstrekning/oppgradering av eksisterende linjer.

Med vennlig hilsen

Kristin Krohn Devold (sign.)
generalsekretær

Oddvin Lund
fagsjef naturforvaltning

Kopi:
Miljøverndepartementet